

Nr indeksu 355682
PL ISSN 0419-8824

DZIEJE NAJNOWSZE

POLSKA AKADEMIA NAUK
INSTYTUT HISTORII

KWARTALNIK
POŚWIĘCONY
HISTORII
XX WIEKU

POLSKA AKADEMIA NAUK
INSTYTUT HISTORII

DZIEJE NAJNOWSZE

Rocznik XXIV

1992

1/2

Wydawnictwo Naukowe PWN

<http://rcin.org.pl>

KOMITET REDAKCYJNY

Andrzej Bartnicki, Krzysztof Dunin-Wąsowicz, Eugeniusz Duraczyński, Marek K. Kamiński, Andrzej Kwilecki, Marian Leczyk, Stanisława Lewandowska, Piotr Łossowski, Waldemar Michowicz, Jan Molenda, Tomasz Schramm, Henryk Słabek, Witold Stankiewicz, Tomasz Szarota, Wiesław Śladkowski, Michał Śliwa, Mieczysław Tanty, Wojciech Wrzesiński, Jan Zamojski, Zygmunt Zieliński, Janusz Żarnowski

REDAKTOR

Czesław Madajczyk

SEKRETARZ REDAKCJI

Tadeusz Wolsza

Adres Redakcji

Instytut Historii PAN
Warszawa, Rynek Starego Miasta 29/31, tel. 31-02-61

SPIS TREŚCI

Tadeusz Böhm — Osadnictwo wojskowe na Kresach Wschodnich w II Rzeczypospolitej	3
Bogusław W. Gałka — Działalność konserwatywnych ziemian w Sejmie i Senacie II Rzeczypospolitej	13
Roman Wapiński — Wzajemne oddziaływanie polityki zagranicznej i wewnętrznej Polski wiosną i latem 1939 r.	39
Michał Jerzy Zacharias — Przesłanki polityki Związku Sowieckiego wobec Polski w 1939 r.	59
Magdalena Hułas — Próba jednoczenia się uchodźczej Europy	79
Cezariusz Skuza — Zabiegi dyplomatyczne o uzyskanie przez Polskę złota monetarnego po II wojnie światowej	99
Jan Rowiński — Deng Xiaoping — lata we Francji i w ZSRR (październik 1920 r. — wrzesień 1926 r.)	113
Martin Berndt — Sytuacja w Azji Wschodniej a wybuch wojny w Europie (1938—1939)	135
Maciej Szymanowski — Sytuacja Kościoła katolickiego na Węgrzech w latach 1949—1952	151

DYSKUSJE I POLEMIKI

Dyskusja wokół edycji źródeł z dziejów najnowszych — Maria Nowak-Kiełbikowa, Eugeniusz Duraczyński, Stanisław Bębenek, Bogdan Kroll, Magdalena Gmurczyk-Wrońska	159
---	-----

MATERIAŁY

Listopad–grudzień 1918 r. w świetle listów Władysława Baranowskiego — Maciej L. Jagóra	167
Dokumenty w sprawie polityki narodowościowej władz polskich na Kresach Wschodnich w latach 1937—1939 — Jan Kęsik	180

PRZEGLĄD BADAŃ

Jan E. Zamojski — Institut d'Historie du Temps Présent — ośrodek naukowy godny uwagi	195
--	-----

ARTYKUŁY RECENZYJNE I RECENZJE

Elżbieta Znamierowska-Rakk — Slovensky Štát — zdrada narodu słowackiego czy rezultat polityki mniejszego zła?	205
---	-----

*

W. Pronobis, Świat i Polska w dwudziestym wieku — Robert Kupiecki	211
K. Filipow, Order Virtuti Militari 1792—1945 — Marek Ney-Krwawicz	216
P. Łossowski, Polska w Europie i świecie 1918—1939. Szkice z dziejów polityki zagranicznej i położenia międzynarodowego II Rzeczypospolitej — Maria Nowak-Kiełbikowa	219

M. Jabłonowski, J. Jarski, Kalendarium II Rzeczypospolitej — Janusz Rudziński	224
A. Pilch, Prasa studencka w Polsce 1918—1939. Zarys historyczny. Bibliografia — Michał Śliwa	226
P. Stauffer, Zwischen Hofmannsthal und Hitler. Carl J. Burekhardt. Facetten einer aussergewöhnlichen Existenz — Czesław Madajczyk	229
J. Waskan, Koncepcje społeczno-polityczne Romana Rybarskiego — Witold Wojdło	232
D. C. Watt, How war came. The immediate origins of the Second World War, (1938—1939) — Henryk Batowski	234
H. Batowski, Polska dyplomacja na obczyźnie 1939—1941 — Krzysztof Tarka	236
T. Kisielewski, Federacja Środkowo-Europejska. Pertraktacje polsko-czechosłowackie 1939—1943 — Marek Kazimierz Kamiński	239
Słownik Biograficzny konspiracji warszawskiej 1939—1944 — Krzysztof Dunin-Wąsowicz	242
J. Mulak, Polska Lewica Socjalistyczna 1939—1944 — Krzysztof Dunin-Wąsowicz	244
J. Eisler, Kolaboracja we Francji 1940—1944; J. Eisler, Philippe Pétain — Tomasz Schramm	247
J. Misztal, Weryfikacja narodowościowa na Ziemiach Odzyskanych — Piotr Madajczyk	251
T. Biedroń, Organizacje młodzieży katolickiej w Polsce w latach 1945—1953 — Julian Kwiek	254
A. Szpociński, Przemiany obrazu przeszłości Polski. Analiza słuchowisk historycznych dla szkół podstawowych 1951—1984 — Dariusz Jarosz	256

ŻYCIE NAUKOWE

Transformacja prasy polskiej w latach 1989—1991 (tryptyk naukowy Warszawa-Płock listopad 1991) — Zofia Sokół	261
--	-----

WYDAWNICTWO NAUKOWE PWN
WARSZAWA 1992

Ark. wyd. 24,5. Ark. druk. 16,75. Papier
offsetowy kl. III 70g. 70 × 100 cm. Oddano
do składania w kwietniu 1992 r. Pod-
pisano do druku w sierpniu 1992 r. Druk
ukończono we wrześniu 1992 r.

Skład: „CENTRUM”. Druk i oprawa: Drukarnia
— Warszawa, ul. Potażowa 8

Warunki prenumeraty

Wpłaty na prenumeratę przyjmowane są na okresy kwartalne:

- na teren kraju — jednostki kolportażowe „Ruch” i urzędy pocztowe właściwe dla miejsca zamieszkania lub siedziby prenumeratora,
- na zagranicę — „RUCH” S.A. Oddział w Warszawie,
00-958 Warszawa, konto PBK XIII Oddział Warszawa
370044.1195-139-11.

Prenumerata ze zleceniem dostawy za granicę jest o 100% wyższa od krajowej.

Dostawa zamówionej prasy następuje:

- przez jednostki kolportażowe „Ruch” — w sposób uzgodniony z zamawiającym,
- przez urzędy pocztowe — pocztą zwykłą na wskazany adres, w ramach opłaconej prenumeraty z wyjątkiem zlecenia dostawy za granicę pocztą lotniczą do odbiorcy zagranicznego, której koszt w pełni pokrywa prenumerator.

Terminy przyjmowania wpłat na prenumeratę:

- krajową i zagraniczną — do 20 XI na I kw. roku następnego
do 20 II na II kw.
do 20 V na III kw.
do 20 VIII na IV kw.

Bieżące numery można nabyć lub zamówić w Księgarni Wydawnictwa Naukowego PWN sp. z o.o., ul. Miodowa 10, Warszawa. Również można je nabyć, a także zamówić (przesyłka za zaliczeniem pocztowym) we Wzorcowni Ośrodka Rozpowszechniania Wydawnictw Naukowych PAN, Pałac Kultury i Nauki, 00-901 Warszawa.

Subscription orders for all the magazines published in Poland available through the local press distributors or directly through the Foreign Trade Enterprise

ARS POLONA

00-068 Warszawa, Krakowskie Przedmieście 7, Poland

Our bankers:

BANK HANDŁOWY S.A. 201061-710-13100